

Gemeente Leusden

Jaarverslag 2024

Multidisciplinair Overleg Wonen (MDOW)

1. Algemeen

1.1 Juridische basis MDOW

In 1997 is het Convenant Woonruimteverdeling Leusden 1997 gesloten tussen de gemeente Leusden en Woningstichting Leusden. Afgesproken is dat een Urgentiecommissie ingesteld wordt en dat die urgentieaanvragen in behandeling neemt. De Urgentiecommissie is namens het College van Burgemeesters en Wethouders gemandateerd om o.a. te beslissen op een verzoek tot afgifte van een urgentieverklaring.

Sinds 2015 is bovendien bepaald dat er ook overleg plaatsvindt over vangnetsituaties tussen gemeente, de woningcorporatie en Lariks. Er wordt dan bezien of een oplossing kan worden gevonden voor schrijnende gevallen van urgent woningzoekenden die in principe niet voor urgentie in aanmerking komen.

De juridische basis voor de Urgentiecommissie was de Urgentieverordening huisvesting Leusden 2019, die als gemeentelijke verordening gebaseerd is op de Huisvestingswet 2014. Vanaf 1 juli 2023 is de verordening opgevolgd door de Urgentieverordening huisvesting Leusden 2023.

In artikel 16 van de Urgentieverordening is bepaald dat een Multidisciplinair Overleg Wonen (MDOW) ingesteld wordt die de aanvragen om urgentie gaat beoordelen. In het MDO Wonen zijn gemeente, Lariks welzijn en zorg en woningcorporatie Omthuis vertegenwoordigd. De Urgentiecommissie is per 1 januari 2024 opgeheven en vanaf die datum vervangen door het Multidisciplinair Overleg Wonen (MDOW).

1.2 Multidisciplinair Overleg Wonen

De aanleiding voor het instellen van het MDOW is als volgt. Gemeente Leusden, Lariks en Omthuis hebben de afgelopen jaren meerdere keren te maken gehad met situaties die niet pasten binnen de scherpe grenzen van de Urgentieverordening, maar waar verandering in de huisvestingssituatie wel (één van) de oplossing(en) was of kon zijn.

Door met deze partijen aan één tafel de urgentieaanvragen te beoordelen, wordt de informatie vanuit zorg en wonen direct samengebracht in de beoordeling. Ook worden complexe(re) casussen in gezamenlijkheid besproken, waarbij de uitkomst ook een andere kan zijn dan urgentie (of urgentie samen gaat met aanvullende afspraken).

Het MDOW bestaat in 2024 uit de volgende leden:

- Lariks wonen en zorg:
teamleider
- woningcorporatie Omthuis:
coördinator Wonen

- Gemeente Leusden:
secretaris/vakspecialist
waarnemend secretaris (periode augustus 2024 – januari 2025, i.v.m. verlof secretaris)
beleidsadviseur WMO

De werkzaamheden van de secretaris en de overige leden van het MDOW zijn uitgevoerd conform de bevoegdheden die zijn toegewezen in het Reglement.¹

1.3 Verantwoording werkwijze MDOW

- Tussentijdse evaluatie

Overeenkomstig art. 18 van het Reglement is na het eerste halfjaar de werkwijze van het MDOW geëvalueerd. Deze evaluatie vond plaats op 15 juli 2024 tijdens een MDOW-vergadering. Geconcludeerd is dat de samenwerking, onderlinge verhouding en het bundelen van de krachten (elkaar met info aanvullen) erg goed gaat. Hoewel de besluiten wel binnen de wettelijke termijnen genomen worden, is er nog verbetering mogelijk in het kunnen nemen van afgeronde beslissingen tijdens de vergaderingen. Hiervoor is de afspraak gemaakt dat openstaande uitzoekpunten zo snel mogelijk worden teruggekoppeld aan de secretaris. Wat betreft het tweede halfjaar is de genoemde tevredenheid gebleven, en met de verbeterpunten is rekening gehouden. De consultants van Lariks worden ook tijdens MDOW-vergaderingen uitgenodigd om een toelichting te geven op de casus en/of de inhoudelijke (zorg)component.

- Intern overleg procesbeschrijving

In juni 2024 heeft een aantal sessies plaatsgevonden met collega's van gemeente Leusden (informatiemanager, adviseur AO/IC, beleidsadviseur wonen en de secretaris van het MDOW). Onderwerp was het bespreken van het privacy advies van de Functionaris Gegevensbescherming en de in 2023 opgestelde procesbeschrijving van het MDOW. Opgemerkt is dat het zgn. pre-advies (art. 10 Reglement) in de procesbeschrijving een te uitgebreid en formeel onderdeel is. MDOW-leden behandelen dit in de praktijk pragmatischer door regelmatig een casus in te brengen ter bespreking, en dat die evt. vervolgens tijdens een volgende MDOW vergadering als een (ondertussen formeel ingediende) urgentieaanvraag wordt afgehandeld.

- Doel jaarverslag

Het MDOW legt achteraf, door middel van het indienen van een jaarverslag, verantwoording af over de door haar genomen besluiten. In het verslag staan gegevens over het aantal verzoeken, de aard van de verzoeken, de toekenning en afwijzing en behandelde bezwaarschriften.

In dit verslag wordt hierna de gang van zaken van het jaar 2024 besproken.

¹ Het Reglement met taak, samenstelling, werkwijze en bevoegdheden Multidisciplinair Overleg Wonen (MDOW) is vastgesteld op 19 december 2023. Dit Reglement is in gezamenlijkheid door gemeente, Lariks en Omthuis opgesteld en onderschreven.

2. Overzicht en achtergronden urgentieaanvragen 2024

2.1 Urgentiecategorieën

Woningzoekenden vragen om verschillende redenen voorrang aan. Artikel 5 van de Urgentieverordening kent de volgende urgentiecategorieën:

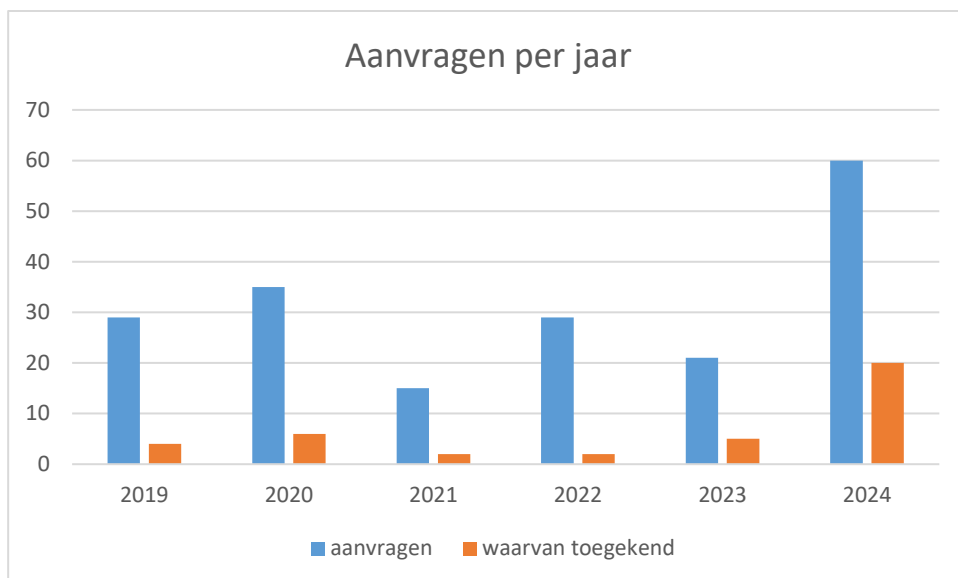
- Sociale problemen (sub c)
Bijvoorbeeld een levensbedreigende situatie als gevolg van de huidige woonsituatie, of echtscheiding waarbij minderjarige kinderen op straat dreigen te komen.
- Financiële problemen (sub d)
Woonlasten kunnen niet meer worden betaald, buiten eigen schuld of relatiebreuk.
- Medische redenen (sub e)
Indien een snellere oplossing van het huisvestingsprobleem, in afwijking van de reguliere wachttijd, medisch urgent is. Bepalend is dan of er een duidelijke relatie is tussen de medische problematiek en de woonsituatie.
- Mantelzorg (sub a)
Aanvrager is mantelzorgverlener óf mantelzorgontvanger en wil dichterbij de ander (ingezetene) wonen om zorg te verlenen of te geven.
- Bijzondere maatschappelijke doelgroep: uitstroom (sub b)
Deze categorie woningzoekenden is sinds 2023 toegevoegd aan de Urgentieverordening. Het gaat om uitstromers uit maatschappelijke instellingen die zelfstandig kunnen gaan wonen. De urgentieaanvraag wordt gedaan door de begeleider van de zorginstelling samen met de cliënt, waarbij de uitstroom wordt onderschreven door Lariks. De cliënt krijgt alleen een urgentie toegewezen als gebleken is dat terugkeer naar huis niet meer mogelijk is.
- Meerdere redenen ('multiproblem') (sub f)
Psychische, sociale, medische of financiële problematiek (mede) gerelateerd aan de huisvestingssituatie. Daarbij moet dan sprake zijn van een ernstige ontwrichting van een duurzaam te voeren huishouden of van een situatie waarbij kinderen onaanvaardbaar ernstig in hun ontwikkeling worden belemmerd.

2.2 Ontwikkeling aantal urgentieaanvragen

In 2024 zijn 60 aanvragen voor urgentie ingediend. Het MDOW heeft over al deze aanvragen een besluit genomen. Voor 40 aanvragen geldt dat zij zijn afgewezen. De afgewezen aanvragen voldeden naar de mening van het MDOW niet aan de criteria van de Urgentieverordening.

In najaar 2024 werd in 3 gevallen urgentie afgegeven via een hardheidsclausule. Dit is gebeurd zonder een formeel collegebesluit. De verklaring hiervoor is de tijdelijke waarneming van de secretariële wacht.

In onderstaand tabel is de ontwikkeling aangegeven van de hoeveelheid urgentieaanvragen per jaar.

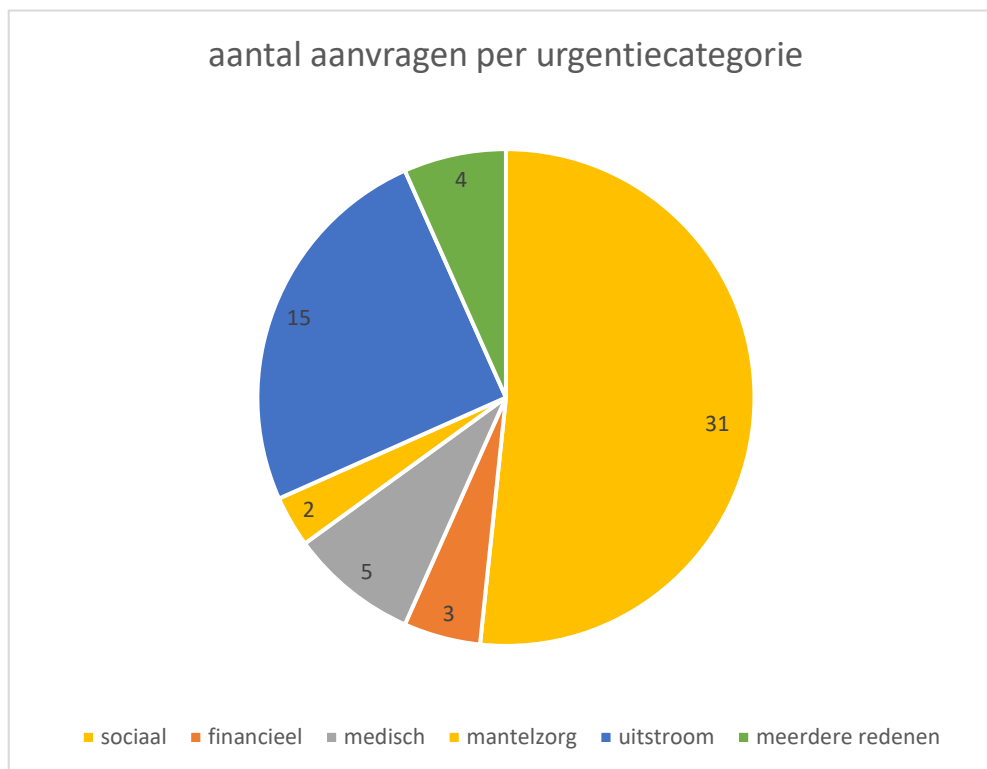
2.3 Context bij stijging urgentieaanvragen

In 2024 is een zeer forse stijging te zien in het aantal ingediende urgentieaanvragen, namelijk een factor 2,86. Een eenduidige verklaring is er niet, maar moet gezocht worden in meerdere factoren:

- De nieuwe urgentieregeling;
- Met verruiming van doelgroepen (vanwege regionale afspraken en toekomstige wetgeving. Dit betreft met name uitstroom uit maatschappelijke instellingen. Zorginstellingen gebruiken een afzonderlijk formulier voor deze urgentiecategorie. Zorginstellingen zijn actief op de hoogte gebracht van de werkwijze van dit nieuwe formulier;
- De uitvoering van de Urgentieverordening door een nieuw MDOW, die breder naar een aanvraag kijkt;
- Betere informatievoorziening (website);
- Korte lijntjes tussen MDOW-leden (Gemeente – Lariks – Omthuis). Cases worden ook ingebracht door Lariks (burgers die zich melden met een zorgondersteuningsvraag) en Omthuis (woonproblematiek);
- Ten slotte natuurlijk de grote woningnood, extramuralisatie-ontwikkelingen en de doorzettende veranderingen in de samenleving (individualisering) waardoor steeds meer inwoners een eigen plek (menen) nodig te hebben.

2.4 Aantal aanvragen per urgentiecategorie 2024

In onderstaand tabel is het aantal urgentieaanvragen in 2024 per urgentiecategorie weergegeven. Per categorie volgt daarna wat context bij de beoordeling.

o Sociaal

Van de 31 urgentieaanvragen op basis van de sociale urgentiecategorie zijn er 2 toegekend en 29 afgewezen.

Er zijn veel gevallen van echtscheiding waarbij de woningzoekende urgentie aanvraagt, die worden afgewezen omdat echtscheiding op zichzelf geen urgentiegrondslag is. Ingeval van minderjarige kinderen heeft in veel gevallen de andere biologische ouder nog wel feitelijk onderdak voor de kinderen, waardoor urgentie niet wordt toegekend aan de woningzoekende ouder. De eigen verantwoordelijkheid van de ouders voor het onderdak van de kinderen staat volgens het MDOW voorop. Dit wordt niet altijd begrepen door woningzoekenden. Het MDOW is van mening dat alleen sprake kan zijn van urgentieverlening als er bij de in de echtelijke woning blijvende ouder overduidelijk sprake is van ongeschiktheid om voor de kinderen te zorgen. Gedacht kan worden aan psychische problematiek, verslaving, kindermishandeling door die ouder etc. Die ongeschiktheid om voor de kinderen te zorgen zou moeten worden aangetoond door de vertrekkende ouder, bijvoorbeeld door een verklaring van een hulpverleningsinstantie.

Ook in 2024 zijn aanvragen wegens gezinsuitbreiding afgewezen. Het MDOW heeft deze aanvragen afgewezen omdat gezinsuitbreiding niet kwalificeert voor urgentie op grond van de Urgentieverordening. Dit heeft bij het MDOW wel vragen opgeroepen of het wenselijk is dat deze afwijzingsgrond het krijgen van kinderen zou kunnen beïnvloeden.

Een andere sociale urgentiegrond is overlast. Hoewel dit duidelijk heel vervelend kan zijn, is dit vaak niet levensbedreigend en ontbreekt er bijv. onderbouwing vanuit politiedossier. De secretaris heeft in gevallen ook contact gezocht met de wijkagent om dit te verifiëren.

Urgentieaanvragers voeren ook geregeld een huidige te kleine woning aan als urgentiegrondslag, of inwoning bij ouders. Beide situaties zijn echter uitgezonderd van urgentie omdat er geen sprake is van woonnood. Ook zijn er urgentieaanvragers die een sociale binding aandragen met Leusden maar hier niet wonen, hetgeen ook geen reden is voor urgentie. Een ander voorbeeld is dat gedreigd werd met uithuiszetting, maar er nog duidelijke juridische middelen voorhanden waren in het kader van rechtsbescherming. Bij de toegekende urgentieaanvragen was het belang van de minderjarige kinderen doorslaggevend.

- Uitstroom

Van de 15 urgentieaanvragen op basis van de urgentiecategorie uitstroom zijn 14 aanvragen toegekend, en 1 aanvraag afgewezen. Het grote aantal toegewezen aanvragen is te verklaren door de specifieke werkwijze van urgentie-beoordeling: een speciaal formulier die door de zorginstelling samen met de cliënt ingevuld wordt. Als de zorginstelling samen met cliënt concludeert dat cliënt eraan toe is om zelfstandig te wonen en cliënt kan zelf niet een woning vinden of terug naar huis, dan vindt toewijzing plaats. Voorwaarde is wel dat Lariks de urgentie onderschrijft vanuit zorgperspectief, en dat is doorgaans het geval.

Het MDOW verneemt soms van cliënten wonen bij een maatschappelijke instelling, dat hen door de zorginstellingen wordt verteld dat ze bij uitstroom 'recht' hebben op woonurgentie. Dit kan een verklaring zijn voor het hoge aantal urgentieaanvragen. Het MDOW heeft een zorginstelling verzocht om dit op deze wijze niet te communiceren met haar cliënten: urgentie voor deze uitstroom-doelgroep zou namelijk alleen als laatste oplossing ingezet moeten worden. De lijn is immers 'eigen verantwoordelijkheid', en 'terug naar huis, tenzij duidelijk blijkt dat het niet anders kan'. Verwacht wordt van aanbieders dat dit ook onderdeel van de begeleiding moet zijn.

Het MDOW heeft vervolgens ook dit signaal afgegeven aan de beleidsmakers van gemeente Leusden om aan Lariks te vragen om dit op te nemen in haar werkwijze t.b.v. cliëntgesprekken.

- Financieel

De financiële grondslag is in alle drie urgentieaanvragen niet toegekend. Redenen hiervoor waren dat de aanvrager in financiële nood kwam als gevolg van relatiebreuk (volgens Urgentieverordening geen reden voor urgentie) of dat een aanvrager nog voldoende eigen middelen bleek te hebben om de komende jaren in te zetten.

- Medisch

Van de 5 urgentieaanvragen op basis van de medische urgentiecategorie is er 1 toegekend en 4 afgewezen. De reden hiervoor is dat deze grondslag een zeer hoge lat kent, waaraan de medische problematiek aan moet voldoen voordat urgentie afgegeven wordt. Een situatie moet zodanig medisch acuut zijn dat verder uitstel van verhuizing niet mogelijk is. In alle gevallen is geen aanleiding gevonden om hiervan uit te kunnen gaan. Vaak denken

urgentieaanvragers met een journaal uit een huisartsendossier, en zonder onderbouwing van een medisch specialist, urgentie te kunnen verkrijgen. Vaak is een medische situatie invoelbaar lastig, maar kan iemand zich nog redelijk redden thuis waardoor urgentie ontbreekt. De toegekende urgentieaanvraag had als achtergrond dat Lariks een duidelijke onderbouwing kon inbrengen waarom deze persoon direct zou moeten verhuizen.

- Mantelzorg

De 2 urgentieaanvragen vanwege mantelzorg zijn beide afgewezen omdat deze niet voldeden aan de voorwaarden voor deze urgentiegrond.

- Multiprobleem

Deze urgentiegrondslag is 2 keer toegekend en 2 keer afgewezen. De afgewezen aanvragen hadden ermee te maken dat er wel diverse problematiek aan de orde leek, maar de aanvrager niet meewerkte aan het verstrekken van gevraagde onderbouwing. De twee toekenningen zagen allebei op een complexe situatie met zowel een medische als sociale achtergrond, waarbij de ontwikkeling van kinderen hierdoor in het gedrang zou komen.

2.5 Geen urgentie, wel andere oplossingen

Als daar aanleiding voor was, is in besluitbrieven bij afwijzing een afzonderlijke alinea gewijd aan mogelijke oplossingen om toch op een reguliere wijze een woning te vinden. Ook in contact met woningzoekenden waaruit bleek dat een urgentieaanvraag niet haalbaar bleek, is op een dergelijke manier met woningzoekenden meegedacht. Denk hierbij aan:

Woningnet

- Veranderingen in inkomen verwerken in Woningnet, zodat een passender woningaanbod zichtbaar wordt.
- Zoekprofiel binnen Woningnet kritischer laten bekijken, bijv. op middenhuur reageren.
- Ouderen laten reageren op seniorenwoningen, en jongeren op jongerenwoningen in Woningnet. De ervaring blijkt dat hiervoor een minder lange wachtlijst is.
- Mensen wijzen op de mogelijkheid van woningruil binnen Woningnet. Of dat ze meedoen met loting, waarbij geen anciënniteit van inschrijving geldt.
- Soms zijn mensen jarenlang ingeschreven, waarbij een passende woning wel voorhanden is. De indruk ontstaat dat zij hulp kunnen gebruiken bij het reageren op woningen in Woningnet. Dan wordt aangeboden dat Omthuis hen daarbij kan begeleiden met vermelding van contactgegevens.

Zorg

- Doorverwijzen naar Lariks, als daar aanleiding voor lijkt.
- Bij dakloosheid doorverwijzen naar maatschappelijke daklozenopvang.

Overig

- Indien aanleiding is voor hulp in huurbescherming, dan adviseren om juridische bijstand in te schakelen via Juridisch Loket.

- Bij financiële problematiek doorverwijzen naar Geldloket

2.6 Bezwaarschriften

Als de aanvrager het niet eens is met de beslissing van het MDOW, dan kan diegene bezwaar aantekenen bij het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Leusden. In de brief waarin het MDOW haar besluit over de aanvraag formuleert wordt de aanvrager gewezen op deze mogelijkheid. De Adviescommissie Bezwaar en Beroep behandelt onafhankelijk deze bezwaren (conform artikel 7:13 Awb).

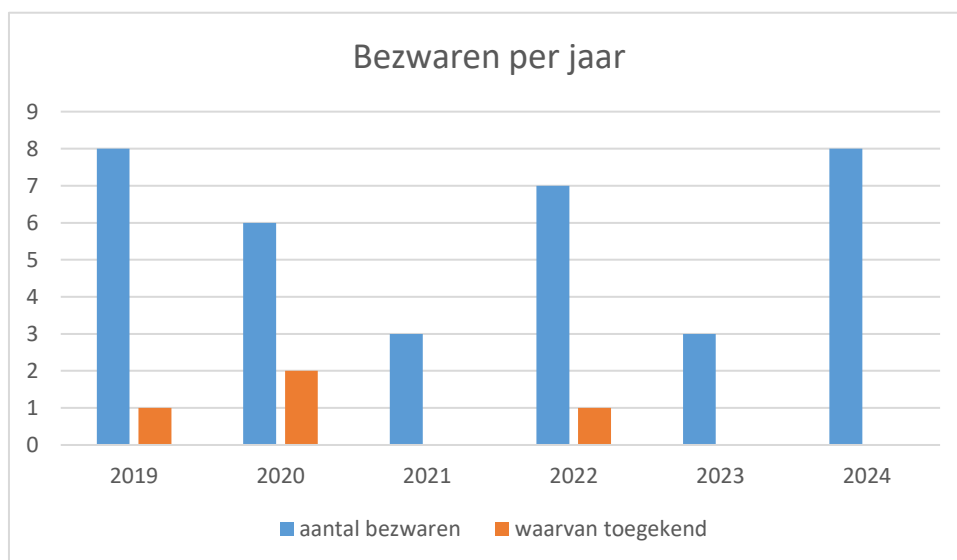
Voor de 8 bezwaren die in 2024 zijn ingediend geldt dat geen bezwaar gegrond is verklaard. Van alle bezwaarmakers is dus hun bezwaar afgewezen. Het MDOW ziet dit als een bevestiging dat de Adviescommissie en het MDOW eenzelfde uitleg van de Urgentieverordening hanteren.

De secretaris van het MDOW heeft in de bezwaarprocedures verweerschriften opgesteld en de Gemeente vertegenwoordigd tijdens de bijbehorende hoorzittingen.

Tegen twee ongegronde bezwaren is beroep ingediend bij de Rechtbank. Bij een van deze zaken heeft de secretaris van het MDOW de Gemeente vertegenwoordigd. Inmiddels is begin 2025 door de Rechtbank het beroep van deze zaak gegrond verklaard. De Rechtbank heeft hierbij de opdracht aan de Gemeente gegeven om het afwijzen van het beroep op de hardheidsclausule beter te motiveren en inmiddels heeft de Adviescommissie opnieuw een beslissing op bezwaar genomen met afgifte van een urgentieverklaring.

Over de periode 2019-2023 is gemiddeld genomen het percentage bezwaren t.o.v. het aantal ingediende urgentieaanvragen 20% (ongeveer 5 bezwaren). In 2024 is het aantal van 8 ingediende bezwaren ten opzichte van het grote aantal ingediende urgentieaanvragen relatief beperkter, namelijk 13%.

In onderstaande grafiek is weergegeven in hoeveel zaken bezwaar is gemaakt de afgelopen jaren, en hoeveel bezwaren vervolgens gegrond zijn verklaard.

2.7 Medisch adviseur

Bij urgentieaanvragen die gebaseerd zijn op medische/psychische problematiek kan het MDOW besluiten om advies in te winnen bij een medisch adviseur.

Bij het vaststellen van de medische urgentie voor verhuizing wordt door de medisch adviseur bepaald hoe de (lichamelijk en/of psychische) medische toestand zich verhoudt tot de huidige woonsituatie van de betrokkene. Alleen categorie 4 (de klachten zijn zodanig ernstig dat verhuizing urgent te noemen is) kan leiden tot het verstrekken van een urgentieverklaring. In 2024 is twee keer gebruik gemaakt van de medisch adviseur. Het rapport van de medisch adviseur heeft in beide gevallen niet geleid tot toewijzing van de urgentieaanvraag.

Urgentieaanvragers betalen het legesbedrag van 220 euro voor het medisch advies. Door urgentieaanvragers wordt dit soms als belemmerend ervaren om een urgentieaanvraag op medische grondslag door te zetten.

In zomer 2024 is afscheid genomen van de onafhankelijk medisch adviseur die een aantal jaren is ingeschakeld door de Urgentiecommissie. Gezocht is naar een opvolger en dit heeft uiteindelijk geleid naar een nieuwe medisch adviseur die het MDOW kan benaderen.

3. Tot slot

Het jaar 2024 stond in het teken van het eerste jaar MDOW. Als rode draad door het jaarverslag blijkt de meerwaarde die deze plaatselijke beoordeling heeft voor onze Leusdense inwoners. Dit komt door de lokale kleur, sturing met kortere lijntjes en aansluiting bij lokale (woon)behoeftes en uitdagingen. Op deze manier wordt de menselijke maat beter meegewogen en worden er bredere oplossingen voor onze inwoners gevonden.

De secretaris van het MDOW heeft veel contact met woningzoekenden om te adviseren over de haalbaarheid van urgentieaanvragen. Het nut daarvan is dat woningzoekenden beter weten wat er nodig is voor een urgentieaanvraag en geprobeerd wordt om verwachtingen te managen.

Ook als de kans op slagen van een urgentieaanvraag nihil is, helpt dit contact om burgers op het spoor van andere oplossingsrichtingen te brengen.

Voor 2025 is het vooruitzicht dat het college een besluit neemt over de inhoudelijke invoering van een nieuwe lokale verordening gebaseerd op het regionale model huisvestingsverordening. Dit houdt onder andere in dat er meer categorieën verplichte urgenten gaan bestaan: uitstroom uit maatschappelijke instellingen, uitstroom vanuit sekswork en uitstroom uit detentie. Inhoudelijk gezien zal dit niet veel veranderen voor de beoordeling van het MDOW, omdat deze verordening grotendeels lijkt op de huidige Leusdense Urgentieverordening. Bovendien is de categorie uitstroom uit maatschappelijke instellingen al opgenomen in de huidige Urgentieverordening.

De verwachting is dat in 2025 de aanwezigheid van de Beleidsadviseur WMO bij de vergaderingen van het MDOW niet meer nodig is. Achtergrond bij zijn betrokkenheid hierbij in

2024 was het inwerken van de secretaris, en het waarborgen van continuïteit in beoordeling tijdens het verlof van de secretaris.

Voor 2025 is de verwachting dat de secretaris zo nu en dan woningzoekenden zal doorverwijzen naar de Wijkged van gemeente Leusden. Zij kan van meerwaarde zijn voor woningzoekenden die tussen wal en schip dreigen te raken, omdat ze geen recht op urgentie hebben maar wel een woning zoeken en vaak ook met andere persoonlijke problematiek te maken hebben. Andersom verwachten wij ook dat de wijkged cases en/of woningzoekenden zal doorzetten naar het MDOW voor een pre-advies en/of directe aanvraag.

Opgemaakt door:

Vera Jansen
secretaris Multidisciplinair overleg Wonen
d.d. 14-4-2025